

PARTER OCH DOMSLUT

Ann Wilhelmsson

Parter

Tiltalad

ANN Irene Wilhelmsson, 19450429-0547
Katarina Bangata 48 Lgh 1204, 116 39 Sthlm

Offentlig försvarare
Advokat Björn Sandin
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107, 102 23 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marie Bastin
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm
Box 70296, 107 22 Stockholm

Domslut

Brott som Ann Wilhelmsson döms för

Grov misshandel, 2024-08-12, 3 kap 6 § 1 st brottsbalken

Vållande till annans död, grovt brott, 2024-08-12, 3 kap 7 § 2 st brottsbalken

Påföljd

Fängelse 2 år 6 månader

Brottsofferfond

Ann Wilhelmsson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

Björn Sandin ska få ersättning av staten med 107 409 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 63 154 kr arbete
- 21 700 kr tidsspillan
- 1 073 kr utlägg
- 21 482 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Rådhuset, Scheelegatan
7
Stockholm

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Telefon
08- 561 650 00

E-post
stockholms.tingsratt@dom.se
Webb
www.stockholmstingsratt.se

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Ann Wilhelmsson ska dömas för mord enligt 3 kap 1 § brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 MORD (5000-K992232-24)

Ann Wilhelmsson har dödat Bo Lennart Gustafsson genom att den 12 augusti 2024 på Katarina Bangata, Stockholms stad, hugga honom med en kniv i axeln. Målsäganden har av hugget fått en stickskada med skada på bröstmuskeln och på blodkärl, vilket orsakat omfattande blodförlust. Målsäganden har den 23 augusti 2024 på Södersjukhuset, Stockholm, avlidit till följd av dessa skador.

Ann Irene Wilhelmsson begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand

Grov misshandel och vållande till annans död, grovt brott

Ann Wilhelmsson har misshandlat Lennart Gustafsson genom att hugga honom med en kniv i axeln. Målsäganden har av hugget fått en stickskada med skada på bröstmuskeln och på blodkärl, vilket orsakat omfattande blodförlust. Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen varit livsfarlig, eftersom Wilhelmsson har tillfogat målsäganden svår kroppsskada samt eftersom Wilhelmsson visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att använda en kniv vid gärningen och genom att utföra gärningen mot målsäganden när denne låg ned och sov eller vilade, och därmed var oförberedd på våldet. Detta hände den 12 augusti 2024 på Katarina Bangata 48, Stockholm.

Wilhelmsson har genom ovannämnda misshandel den 12 augusti 2024 orsakat Gustafssons död, vilket inträffade den 23 augusti 2024 på Södersjukhuset, Stockholm. Wilhelmsson begick gärningen av oaktsamhet. Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen har innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag genom att under de ovan angivna omständigheterna hugga målsäganden med en kniv.

INSTÄLLNING

Ann Wilhelmsson har förnekat ansvar för brott avseende såväl mord som grov misshandel och vållande till annans död, grovt brott.

UTREDNINGEN

Åklagaren har till stöd för åtalet åberopat uppspelning av larmsamtal jämte transkribering, brottsplatsundersökning samt mejl från kriminaltekniker, fotografier och syn av kniv, analysresultat avseende DNA på påträffad kniv, rättsintyg samt tilläggsprotokoll, mejl från Postnord, PM om telefonhistorik, uppspelning av film från rekonstruktion jämte polis-PM och redovisning från NFC om dess genomförande, skrivelse påträffad i bostaden samt kontoutdrag.

På åklagarens begäran har förhör med Anders Kjellberg, Pieter Van Wyk och Tina Öhman lästs upp i enlighet med 35 kap. 14 § första stycket 4 rättegångsbalken.

Ann Wilhelmsson har hörts. På åklagarens begäran har vittnena Daniel Lindemalm, Nicole Berner och Peter Sand hörts.

DOMSKÄL

Skuldfrågan

Till en början är följande utrett. Ann Wilhelmsson bodde tillsammans med Lennart Gustafsson sedan början av 2010-talet. De hade inledningsvis en typ av kärleksrelation, som övergick i att Lennart Gustafsson var inneboende hos Ann Wilhelmsson. Ann Wilhelmsson hade under lång tid uppmanat Lennart Gustafsson att flytta, vilket inte hörsammades av honom.

Den aktuella dagen kl. 17.05 ringde Ann Wilhelmsson 112 och uppgav att hon behövde en ambulans med anledning av att hennes sambo hade fått ett knivhugg i axeln. Hon uppgav att det hade hänt för några timmar sedan, att han

hade legat och sovit men att det nu blödde vanvettigt. På fråga från polisen under larmsamtalet om var hon hade träffat sambon och fått reda på hugget uppgav hon "alltså ärligt talat, det är jag som har huggit honom i axeln". Hon uppgav att hon hade huggit honom med kniv och att kniven låg bredvid henne.

Peter Sand och Daniel Lindeman, som arbetar som akutmakare respektive anestesijuksköterska, anlände som första enhet till Ann Wilhelmssons bostad. Nicole Berner, som är polis, förde Ann Wilhelmsson till polisstationen. Lennart Gustafsson togs till sjukhus, varefter han opererades direkt. Dagen efter, den 13 augusti 2024, opererades Lennart Gustafsson på nytt. Efterföljande dagar vårdades han på intensivvårdsavdelning. Den 22 augusti 2024 överflyttades han till en avdelning för palliativ vård. Lennart Gustafsson avled den 23 augusti 2024.

I rättsintyget anges bl.a. följande.

Påvisade skador

En försluten och till viss del läkt, skarpkantad sårskada på den vänstra axelns framsida. Underliggande ses en skadekanäl med riktningen snett nedåt höger, genomgående bröstmuskulaturen.

Skadornas uppkomstsätt

Skadan vid vänster axel företer ett utseende och en beskrivning i journalen sammantaget starkt talande för att den uppkommit under inverkan av skarpt våld av eggvasst föremål, såsom exempelvis kniv eller liknande.

Dödsorsak

Omständigheterna och undersökningsfynden talar sammantaget starkt för att Gustafsson avlidit till följd av akut och oåterkallelig försämring av sin kroniska leversjukdom, orsakad av blodförlust från sårskadan i vänster axel. Bedömningen grundas till hög grad på beskrivningen av skadan och sjukdomsförloppet i journalen, förhör med behandlande läkare och dokument från polisen (med förekomst av stora mängder blod på platsen).

Dödssätt

Undersökningsfynden och omständigheterna talar sammantaget starkt för att dödssättet är att betrakta som onaturlig död. Vidare talar undersökningsfynden och omständigheterna för att annan person hållit i det eggvassa föremålet som orsakat skadan i vänster axel som sedermera lett till döden.

Av platsundersökningen framgår att det fanns en pöl av Lennart Gustafssons blod i sängen. Vidare fanns i badrummet utspädda och utsmetade blodbesudlingar på golvet, väggen och soptunnan samt utspädda blodrinningar på handfatets undersida. I badrummet påträffades även en fuktig, blodbesudlad mopp. I vardagsrummet påträffades blod i en fåtölj och på golvet nedanför samt på golvet mellan fåtöljen och skrivbordet och på mattan i riktning mot ingången till sovrummet. I samma rum påträffades en blodbesudlad kniv på ett sidobord mellan två fåtöljer. Därtill var den skjorta som Lennart Gustafsson hade på sig täckt av blod, framför allt på det vänstra framstycket. Skjortan hade en skarpkantad skada vid vänster axel.

Av rekonstruktionsfilmen, i vilken Ann Wilhelmsson med hjälp av en figurant visar hur händelsen enligt henne gått till, framgår följande. Ann Wilhelmsson stod med kniven vid sängkanten där figuranten låg och sa ”kom upp nu, du ska skriva på det där formuläret”. Hon petade med kniven först på hans ben och sedan på hans axel och sa ”kom upp nu”. Hon höll i kniven i ett grepp med pekfingret på kniven och tummen runt kniven. Lennart Gustafsson tog ”världens sats” med armen och kom med ”världens fart”. Han for upp som en galning och var jättearg på henne. Han tog tag med handen i sängen och for upp så fort det går med hela överkroppen och hans vänsterhand flög framåt mot henne. Kniven träffade honom i samband med detta. Det var våldsammare med Lennart Gustafsson än med figuranten eftersom han var större och kraftigare. Hon tag ett steg bakåt och gick sedan därifrån. Hon tror inte att Lennart Gustafsson sov eftersom han just hade gått och lagt sig och försökte sova. Hon stod på samma ställe när hon petade med kniven på benet respektive axeln.

Han gav inte ifrån sig ett enda ljud. Hon kunde inte förstå att något hade hänt utöver att han blivit arg över skjortan.

I det kompletterande rättsintyg som tagits fram med anledning av rekonstruktionsfilmen anges bl.a. följande.

- Misstänkt gärningsperson förevisar vid rekonstruktionen att hon riktat kniven mot ett område på främre, yttre delen av den vänstra axeln, vilket stämmer väl överens med platsen för den vid obduktionen påvisade sårskadan [...].

Skadekanalen och dess exakta riktning är vid obduktionen något svårbedömd, dels på grund av utförda kirurgiska åtgärder i området, dels på grund av att den i viss mån var läkt vid obduktionen. Utifrån obduktionsfynden sammantaget med skadans beskrivning i journal och dess utseende på från sjukvården inkomna skiktröntgenbilder görs dock bedömning att skadekanalen har en riktning som går nedåt och svagt höger från insticksstället, i mjukdelarna på den vänstra axelns framsida och in i mjukdelarna på bröstkorgens övre, främre, vänstra del. Skadans djup uppmäts på obduktion till cirka 10 centimeter.

Den vinkel som misstänkt visar att hon håller kniven mot Gustafssons axel är i riktning bakåt, höger (i förhållande till Gustafssons kropp). Om kniven hållits kvar så i ett helt fast grepp och varit helt stilla, och Gustafsson rört sig rakt mot kniven så borde skadekanalen ha en riktning som går mer bakåt höger än den påvisade skadekanalen, som går nedåt höger.

Sammantaget talar skadans utseende och skadekanalens riktning emot att den uppkommit på det sätt som misstänkt gärningsperson förevisat vid rekonstruktionen, men ett dylikt händelseförlopp kan ej helt uteslutas.

- Skadans utseende och skadekanalens riktning talar i någon mån mer för att kniven har hållits i ett s.k. överhandsgrepp, med bladet åt handens lillfingersida och med eggen riktad uppåt i armens riktning, än på det sätt som misstänkt visar. Detta gäller såväl om skadan uppkommit på det sätt som misstänkt beskrivit (med petande mot axeln och att Gustafsson ryckt till) som om den uppkommit på andra sätt.
- Den aktuella kniven som förevisats undertecknade i samband med rekonstruktionen bedöms som mycket vass, både med avseende på

spetsen och udden. För denna kniv att orsaka aktuell skada krävs relativt ringa kraft som bedöms vara förenlig med den kraft som misstänkt förevisat i samband med rekonstruktionen, det vill säga att misstänkt håller kniven och Gustafsson rör sig i angiven hastighet. Dock så talar skadekanalsens riktning emot ett sådant förlopp såsom misstänkt förevisat, med avseende på var hon uppger sig ha stått och hur hon hållit och riktat kniven, enligt ovan bedömning.

- Misstänkt förevisar vid rekonstruktionen hur hon petat med kniven högt på framsidan av Gustafssons vänstra lår. Vid obduktionen har påvisats en mindre, skorpbelagd, i läkning stadd sårskada på den ungefärliga platsen där misstänkt visat (skada nr 55 i obduktionsprotokollet). Skadan är ospecifik, men kan ha uppkommit under inverkan av ytligt, skarpt våld. Skadan beskrivs ej i journalen. Dess utseende vid obduktionen talar för att den varit någon till några veckor gammal då Gustafsson avled.

Posten delades ut i Ann Wilhelmssons fastighet ca kl. 12.30. Av polis-PM framgår att Ann Wilhelmsson den aktuella dagen kl. 14.09 ringde till Lena Peterson, kl. 14.11 till Karina Leijdt, kl. 14.54 till Katarina Sköldulf på Relationsvårdcentrum på Södermalm och kl. 14.55 till Ulla Wedin Riddertoft.

Ann Wilhelmsson har uppgett följande. Lennart Gustafsson hade skrivit sig hos henne utan att hon visste om det, vilket hon blev varse om i och med att hon fick ett kravbrev från Pensionsmyndigheten. Hon försökte under flera år förmå Lennart Gustafsson att flytta. Hon kontaktade en advokat och Kronofogdemyndigheten för att få till en avhysning men fick höra att det inte var någon idé. Hon var jätteledsen för det men accepterade situationen. De levde var sitt liv, han var som en inneboende. De var nästan aldrig samtidigt i sängen. De hade en gång i tiden haft det roligt ihop men han blev allt sämre. Han var mycket alkoholiserad. Han fick medicin för att inte kunna dricka, men fortsatte ändå. För fyra år sedan beslutade hon sig för att inte dricka en droppe till och det fanns därför ingen alkohol hemma. Han var ute hela dagarna men kunde knappt gå och satt på olika bänkar. Hon trodde att han började bli dement och hon ville få in honom på ett omsorgsboende. En dag sa han att han skulle försöka ta kontakt med äldreomsorgen. Han ringde dit och skulle be om

ett formulär som han skulle skicka till stadsdelsnämnden. Hon ringde upp och frågade vart formuläret tagit vägen och de uppgav att de skulle skicka ett nytt. Hon ville att de skulle fylla i formuläret tillsammans.

Den aktuella dagen åt hon sin lunch som bestod av lite yoghurt och bär. Lennart Gustafsson gick ut då hon åt lunch någon gång mellan kl. 11.00 och 11.30. Hon kommer ihåg det väl på grund av att han sa till henne att hon skulle äta lite ordentligare. Han var ute i flera timmar. Han var inte hemma när posten kom. Hon plockade inte upp posten direkt när den kom. När hon såg kuvertet och såg att det var rätt formulär öppnade hon det. Hon väntade på honom men det dröjde innan han kom. Han kom hem vid 15.00–16.00-tiden och hade med sig en halvfull flaska konjak som han ställde på bordet. Hon sa till honom att de skulle fylla i formuläret och försökte få honom att läsa igenom informationen. De satt ned i alla fall en halvtimme innan han gick till sovrummet för att vila.

Hon försökte ringa Karina. Hon känner inte till telefonnumret till Relationsvårdscentrum, hon vet inte vad det är för nummer. Det är inget hon har haft kontakt med tidigare. Hon skar ett päron med den kniv som tagits i beslag. Hon tog bara den kniv som fanns i diskstället. Hon åt päronet i vardagsrummet i fåtöljen. Hon satt i fåtöljen och slog lite med kniven och kom sedan på att hon skulle fylla i det där formuläret. Hon tänkte därför försöka väcka Lennart Gustafsson. Hon hade kniven i handen eftersom hon skulle diska den och gick in med den i sovrummet där han låg och vilade. Han svarade inte på tilltal men sov inte. Kniven förlängde hennes arm. Hon tänkte inte på att hon höll ett vasst föremål i handen. Hon petade bara med kniven på honom. Det är inte hennes stil alls, det var dumt. Hon petade honom först på benet. Han reagerade endast genom att röra lite på sig. Hon la kniven på hans axel. Hon såg att det blev ett hål i skjortan. Hon hörde och såg det. Hon ville inte skada honom, hon märkte bara att skjortan gick sönder. Det var inte meningen att ha sönder hans kläder. Hon såg hur arg han blev. Hon hade inget hårt grepp om

kniven, den åkte bakåt något. Hon hörde ljudet av tyget som gick sönder men såg inte hans skinn under hålet eller något blod. Hon har ingen förklaring till hur kniven kunnat tränga in i honom för hon märkte ingenting. Hon gick med detsamma ut från sovrummet. Han sa ingenting och låg kvar i sängen. Hon trodde inte att något hade hänt och tänkte därför inte på att kolla hur det var med honom. Hon tyckte egentligen om honom, hon ville inte att det skulle hända något.

Hon kände sig besviken över att Lennart Gustafsson inte kom upp. När hon gått ut och såg konjaken drack hon därför upp det som fanns kvar i flaskan. Det var nästan ett dricksglas kvar. Hon blev påverkad av konjaken eftersom hon inte druckit på fyra år. Hon känner inte igen att hon i polisförhör har sagt att hon tog konjaken ”när hon förstod vad som skulle hända, med blodet och allt det där, jag har inte druckit på fyra år och nu var jag tvungen att ta” eller att hon sagt att hon drack konjaken under tiden hon ringde 112. Hon känner inte igen att hon drack konjaken för att lugna sig utan hon drack för att hon var arg. Hon satte sig med ryggen mot hallen och la patiens. Hon hörde hur Lennart Gustafsson gick upp och rörde sig runt i badrummet. Hon satt kvar i lugn och ro i uppskattningsvis en halvtimme. När hon vände sig om såg hon att det var alldeles blodigt i hallen. Hon förstod ingenting.

Lennart Gustafsson hamnade på golvet. Hon sa att hon skulle ringa 112 men han sa nej. Hon ringde 112 nästan direkt ändå. Hon gick och hämtade en handduk som hon la på hans sår för att försöka stoppa blödningsen. Hon såg honom inte sitta i fåtöljen men såg blodspåren när hon gick och hämtade sin telefon i rummet. De pratade inte något utöver att hon skulle ringa 112.

Hon har inte försökt städa i badrummet. På grund av att Lennart Gustafsson tog urindrivande tabletter kunde han kissa lite överallt i badrummet och det var därför rutin han vispade runt i kisspåren med moppen, det måste ha varit det som gjorde att det fanns blod på den.

Hon minns inte vad hon gjorde av kniven när hon kom ut från sovrummet. Hon brydde sig om Lennart Gustafsson. Hon ville att han skulle komma in på ett omsorgsboende. Hon har aldrig tänkt tanken att hon skulle skada honom eller göra honom illa. När han inte reagerade och hon petade honom på axeln hade hon inte en tanke på att det kunde skada honom. Hon hade absolut inte petat på honom med kniven om hon visste att det skulle leda till hans död.

Ann Wilhelmsson har vidare i förhör bekräftat att det gick till på det sätt som hon visat i rekonstruktionsfilmen, med följande tillägg. Det stämde inte alls med figuranten, han var så mycket mindre än Lennart Gustafsson. Lennart Gustafsson var stark i armarna. Det var likt Lennart Gustafsson att röra sig med den där kraften. Han slängde inte upp armen men den följde med. Att hon bad figuranten i sista delen att slänga upp sin arm var för att figuranten inte stämde med storleken, han behövde göra något mer för att det skulle likna den verkliga situationen.

Peter Sand har uppgett följande. Då de kom in i lägenheten låg Lennart Gustafsson på golvet. Han låg inklämd mellan sänggaveln och golvet i en stor blodpöl. Han var vaken och tittade på dem men sa inget själv. Det såg inte ut som att någon hade försökt stoppa blödningsen vad han kan minnas. De kunde se att det fanns blod även på sängen och en del av blodet var intorkat. Blodet hade börjat koagulera i kanterna. Baserat på att blodet hade koagulerat tror han att det hade gått 1–2 timmar sedan skadan. Det var mest blod på golvet runt hans överkropp. I sängen hade blodet sjunkit in. På golvet runt Lennart Gustafsson fanns också koagulerat blod. Eftersom det är en rättsmedicinsk fråga kan han inte svara på hur lång tid det rent generellt tar för blod att koagulera. Han minns inte om det han uppgett i polisförhör att Lennart Gustafsson sagt till hans kollega att ”det är hon som har gjort det” var något han själv hört eller om det var hans kollega som berättade det för honom.

Daniel Lindemalm har uppgett följande. Lennart Gustafsson låg knivhuggen i sovrummet. Man såg skadan direkt. Han såg ett knivstick när han klippte upp tröjan Lennart Gustafsson hade på sig. Han kan inte bedöma om någon hade försökt göra något för att vårda Lennart Gustafsson innan de kom. Han pratade med Lennart Gustafsson som sa att han hade druckit konjak och att sådant här kunde hända ibland. Lennart Gustafsson pratade om att en kvinna hade gjort det. Han försökte ställa följdfrågor men Lennart Gustafsson var kraftigt berusad och svarade inte.

Nicole Berner har uppgett följande. På vägen in till stationen var Ann Wilhelmsson lättsam, hon skrattade till lite och så. Det hon skrivit i sitt polis-PM om att Ann Wilhelmsson till henne uppgett att hon ringt 112 efter flera timmar då hon tyckte att det var blodigt, men att hon i efterhand inte borde ha ringt 112, stämmer. Hon uppgav vidare att hon inte ångrade någonting och att hon hoppades att Lennart Gustafsson förstår att hon inte vill att han ska vara i lägenheten. Som hon minns det i dag hade Lennart Gustafsson bott hos Ann Wilhelmsson och hon ville att han skulle flytta ut, vilket han inte gjorde. Hon sa något i stil med att det var därför det ”blev så här”.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Genom utredningen står det klart att en kniv har trängt in i Lennart Gustafssons axeln på den av åklagaren angivna dagen och platsen. Frågan tingsrätten har att pröva är om Ann Wilhelmsson avsiktligt huggit Lennart Gustafsson eller om det gått till på det sättet som hon gjort gällande, det vill säga att hon petat på Lennart Gustafsson med kniven, varefter han reagerat kraftigt fysiskt med följd att kniven trängt in i axeln, och att det alltså varit fråga om en olycka.

Redan den omständigheten att Ann Wilhelmsson gått in i sovrummet med en stor kniv talar enligt tingsrätten för att det varit fråga om ett uppsåtligt hugg med kniven från hennes sida. Att peta på en person med en stor kniv utan avsikt att skada framstår inte heller som rimligt. Därtill framgår av rättsintyget

att såret på Lennart Gustafssons axel inte är förenligt med hur Ann Wilhelmsson beskrivit händelseförloppet. Detta talar, även med beaktande av att det av rättsintyget framkommit att ett sådant händelseförlopp som Ann Wilhelmsson gjort gällande inte kan uteslutas, sett tillsammans med övriga omständigheter, med styrka för att det varit fråga om ett uppsåtligt hugg. Till detta kommer att Ann Wilhelmsson i larmsamtalet sagt "alltså ärligt talat, det är jag som har huggit honom i axeln". Att Ann Wilhelmsson ska ha använt uttrycket "huggit" om det varit fråga om en olycka framstår inte som troligt. Vad Lennart Gustafsson uppgett till Daniel Lindeman om att det var "en kvinna som hade gjort det" ger också stöd för att det varit fråga om ett uppsåtligt knivhugg. I den riktningen talar även Nicole Berners uppgifter om att Ann Wilhelmsson i polisbilen sagt att hon inte ångrade något och att hon hoppades att Lennart Gustafsson förstod att hon inte ville ha honom kvar i lägenheten. Även uppgiften som Ann Wilhelmsson lämnat i polisförhör om att hon druckit konjak för att lugna ner sig ger stöd för att Ann Wilhelmsson utdelat ett knivhugg och att det inte varit en olycka.

Ann Wilhelmssons version av händelsen framstår som klart osannolik. Redan hennes uppgifter om att hon skulle ha gått in i sovrummet med en kniv som hon sedan petat på Lennart Gustafsson med är märkliga. Att Lennart Gustafsson i samband med att kniven trängt in i axeln skulle ha varit helt tyst och att hon därför inte förstått att kniven träffade honom, framstår inte heller som troligt. Detta särskilt med beaktande av att Ann Wilhelmsson, enligt vad hon uppgett, såg hur hans skjorta skars upp och att kniven, som hon förklarar att hon inte visste vad hon gjorde av, som påträffats på ett sidobord i vardagsrummet, var blodbestänkt. Även om det enligt tingsrätten inte går att dra någon säker slutsats om vid vilken exakt tidpunkt kniven trängt in i Lennart Gustafsson konstaterar tingsrätten att utredningen ger stöd för att en inte obetydlig tid passerade mellan skadehändelsen och det att Ann Wilhelmsson kontaktade larmcentralen. Detta framgår särskilt av Ann Wilhelmssons uppgifter till larmcentralen och polisen om att ett antal timmar passerat och vad

Peter Sand uppgett om att blodet koagulerat något. Att Ann Wilhelmsson, med tanke på nämnda omständigheter, under denna tid skulle ha varit helt ovetandes om att Lennart Gustafsson skadats av kniven framstår som orimligt.

Det anförda innebär att det är ställt utom rimligt tvivel att Ann Wilhelmsson uppsåtligen tilldelat Lennart Gustafsson ett knivhugg i axeln.

Rubricering

En förutsättning för att Ann Wilhelmsson ska kunna dömas för mord är att hon hade uppsåt till att Lennart Gustafsson skulle dö av angreppet. Utgångspunkten för prövningen av denna fråga är Ann Wilhelmssons avsikt just när hon utdelade knivhugget mot Lennart Gustafsson.

Omständigheterna i målet är inte sådana att det är visat att Ann Wilhelmsson haft direkt avsikt att döda Lennart Gustafsson (avsiktsuppsåt) eller att hon i gärningsögonblicket såg det som en närmast ofrånkomlig följd av sitt handlande att Lennart Gustafsson skulle dö (insiktsuppsåt). Det återstår därför för tingsrätten att pröva om Lennart Gustafssons agerade med det som kallas likgiltighetsuppsåt. För att sådant uppsåt ska anses föreligga måste Ann Wilhelmsson dels ha insett att hennes agerande innebar en avsevärd risk för att Lennart Gustafsson skulle dö, dels ha varit likgiltig inför att den effekten skulle inträffa. Prövningen ska ske med utgångspunkt i omständigheterna vid gärningen. Vid impulsstyrda våldsbrott är angreppssättet och den effekt som detta typiskt sett är ägnat att orsaka normalt en utgångspunkt. (Se NJA 2016 s. 763.)

Med beaktande av att knivhugget utdelats mot en person som låg och vilade i en säng, och alltså befann sig i en skyddslös ställning, och att det riktats mot axeln, anser tingsrätten att Ann Wilhelmsson måste ha varit medveten om att det fanns en risk för att Lennart Gustafsson skulle dö av hugget. Frågan är därmed om det är ställt utom rimligt tvivel att Ann Wilhelmsson var likgiltig inför effekten att Lennart Gustafsson skulle dö. Med hänsyn till vad Ann

Wilhelmsson själv berättat om förloppet är det inte visat att hon vid tidpunkten för gärningen uppfattade att det förelåg en mycket hög sannolikhet för att Lennart Gustafsson skulle dö. Frågan är då om det är visat att Ann Wilhelmsson antog eller utgick från att Lennart Gustafsson skulle dö. Tingsrätten konstaterar att Ann Wilhelmsson i och för sig högg Lennart Gustafsson med en stor kniv. Om avsikten var att döda hade dock Ann Wilhelmsson kunnat rikta knivhugget mot andra ställen på kroppen, där risken typiskt sett hade varit större för en dödlig utgång, som exempelvis halsen, bröstet eller ryggen. Det ska också beaktas att det varit fråga om endast ett knivhugg. Även om endast ett knivhugg kan ha dödlig utgång kan flera knivhugg tala för att gärningsmannen har velat försäkra sig om att knivvåldet ska ha dödlig utgång. Det kan inte heller bortses från att Ann Wilhelmsson under huvudförhandlingen gett intrycket av att avsikten inte var att Lennart Gustafsson skulle dö. Till det kommer att Ann Wilhelmsson själv ringde 112, även om utredningen, som tidigare konstaterats, ger stöd för att viss tid passerade mellan knivhugget och samtalet. Av Nicole Berners uppgifter att döma hade Ann Wilhelmsson en lättsam sinnesstämning i polisbilen. Detta talar enligt tingsrätten snarare för att hon i det ögonblicket inte förstod gärningens allvar i den bemärkelsen att hon inte tänkte att Lennart Gustafsson skulle dö, snarare än att hon hade avsikt till det, som åklagaren gjort gällande. Åklagaren har pekat på att platsutredningen visat att Ann Wilhelmsson försökt städa i badrummet. Ann Wilhelmsson har i denna del invänt att det kan ha varit Lennart Gustafsson själv som städat eftersom detta var något han brukade göra då han ofta kissade på golvet i badrummet. Tingsrätten anser att Ann Wilhelmssons invändning i denna del inte framstår som orimlig. Det ska också beaktas att rättsintyget visat att dödsorsaken utgjordes av knivhugget tillsammans med Lennart Gustafssons leversjukdom. Av det kan slutsatsen dras att en person utan en underliggande sjukdom inte nödvändigtvis hade dött av knivhugget. Även om det varit tydligt för Ann Wilhelmsson att Lennart Gustafssons hälsa sviktade, kan detta inte läggas henne till last på så sätt att

hon måste anses ha förstått att risken för effekten var avsevärd i förhållande till Lennart Gustafssons hälsa. Det har inte heller framkommit några omständigheter i övrigt som gör att det ändå är ställt utom rimligt tvivel att Ann Wilhelmsson var likgiltig till att Lennart Gustafsson skulle dö. Hon ska därför inte dömas för att uppsåtligen ha berövat Lennart Gustafsson livet.

Det står klart att Ann Wilhelmsson haft för avsikt att allvarligt skada Lennart Gustafsson. Våldet har varit livsfarligt och tillfogat Lennart Gustafsson en svår kroppsskada. Ann Wilhelmsson har också visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att använda en kniv vid gärningen och genom att utföra gärningen mot Lennart Gustafsson när han låg ned och vilade, och därmed var oförberedd på våldet. Gärningen ska därför bedömas som grov misshandel.

För straffansvar för vållande till annans död är tillräckligt att det agerande som läggs den tilltalade till last har utgjort en bidragande orsak till följden. Det krävs alltså inte att gärningsmannens handlande varit den enda orsaken till följden eller att det varit huvudorsaken. Det måste vara ställt utom rimligt tvivel att gärningen har bidragit till följden. Om något annat har varit den enda orsaken till det inträffade föreligger inte orsakssamband mellan den tilltalades handlande och effekten. (Se NJA 2020 s. 36.)

Som tidigare konstaterats är de utrett att Lennart Gustafssons dödsorsak var en akut och oåterkallelig försämring av hans kroniska leversjukdom, orsakad av blodförlust från sårskadan i vänster axel. Till följd av att det är tillräckligt att gärningsmannens handlande utgjort en bidragande orsak till följden, saknar det betydelse att Lennart Gustafssons död berott på, utöver knivhugget, hans kroniska leversjukdom. Ann Wilhelmssons gärning ska därför, utöver grov misshandel, rubriceras som vållande till annans död. Tingsrätten anser att Ann Wilhelmssons handlande med hänsyn till risken för en dödlig skada och att skadan faktiskt lett till döden innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag. Brottet ska därför rubriceras som grovt.

Ann Wilhelmsson ska alltså dömas för grov misshandel och vållande till annans död, grovt brott.

Påföljd

De gärningar som Ann Wilhelmsson gjort sig skyldig till har ett samlat straffvärde på fyra års fängelse. Tingsrätten beaktar i försvårande riktning att våldet innefattat kniv mot en person i skyddslös ställning eftersom Lennart Gustafsson låg ned och vilade vid angreppet. I förmildrande riktning beaktas att det varit fråga om ett impulsdrivet och kortvarigt händelseförlopp som inte har föregåtts av någon planering.

Ann Wilhelmsson är idag 79 år gammal. Hennes ålder utgör ett s.k. billighetsskäl som enligt 29 kap. 5 § 2 brottsbalken ska beaktas i skälig omfattning vid straffmätningen.

Högsta domstolen har i flera rättsfall uttalat att när det har konstaterats att det finns billighetsskäl som ska beaktas vid straffmätningen måste de kunna få ett märkbart genomslag. Allmänt gäller att reduceringen av straffet bör vara beroende av den straffvärdenivå som den aktuella brottsligheten ligger på och av billighetsskälens styrka och art. Rör det sig om mycket höga straffvärden kan det bli aktuellt att mer påtagligt reducera ett fängelsestraff. (Se t.ex. NJA 2021 s. 377.)

Utöver Ann Wilhelmssons ålder bör det enligt tingsrätten beaktas att det av utredningen framkommit att Ann Wilhelmsson befunnit sig i en pressad situation då hon försökt att bli av med Lennart Gustafsson som inneboende under lång tid. Tingsrätten finner vid en samlad bedömning att straffmätningens värde för brotten uppgår till två år och sex månaders fängelse. Med hänsyn till brottslighetens straffvärde och art kan annan påföljd än fängelse inte komma i fråga.

Övrigt

Eftersom Ann Wilhelmsson döms för brott med svårare straff än penningböter i straffskalan ska hon betala föreskriven avgift till brottsofferfonden.

Den av försvararen begärda ersättningen är skälig och ska utgå. Kostnaden ska stanna på staten.

RÄTTEN

Rådmannen Axel Taliercio samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Axel Taliercio

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Stockholms tingsrätt senast **den 13 januari 2025**. Överklagandet ska vara skriftligt. Stockholms tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Stockholms tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Stockholms tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Stockholms tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.

2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Stockholms tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.